

BROEDERMIN EN TAELYVER, toneelvereniging te Gent, opgericht in 1840, koninklijk sedert 1849.

De oprichting van Broedermin en Taelyver is een uiting van de strijd die na 1830 de verbinding van het toneelrepertoire en de toneelspèelstijl met een flamingantisch-burgerlijke strekking als doel had. Wat het repertoire betreft, ruimde Broedermin en Taelyver op met de Kotzebue-verheerlijking en met de nagenoeg uitsluitend vertaalde toneelstukken; stilistisch wenste het een meer direct-realistische uitbeelding en wees het de neoclassicistische pathetische en stereotiepe gebaren en mimiek af. Toen deze tendens binnen De Fontaine duidelijk werd zonder de werkwijze van deze vereniging te kunnen wijzigen, scheidde zich een groep o.l.v. H. van Peene en K. Onderet af: Broedermin en Taelyver. Deze vereniging gaf haar eerste vertoning op 6 december 1840, vond grote weerklank en bevorderde de Vlaamse toneelletterkunde sterk. De uitstraling van het eigen repertoire en de nieuwe speelstijl beperkte zich niet tot Gent; door haar optreden in andere steden prikkelde Broedermin en Taelyver tot oprichten van gelijkgezinde maatschappijen (De Dageraad te Antwerpen in 1850, met Victor Driessens; De Morgenstar te Brussel in 1850). Deze jongeren propageerden de (gesubsidieerde) organisatie van het beroepstheater als een natuurlijke functie binnen de V.B. Broedermin en Taelyver slaagde wel in de bouw van de Minard-Schouwburg (1847), maar verstrengelde zich tenslotte zo diep in het semi-professionalisme, dat het als voornaamste oppositiegroep optrad, toen alweer een nieuwe generatie onder aanvoering van J. Vuylsteke (de Gentse kern van het Nederlandsch Tooneelverbond) in 1871 met succes het (professionele) Nederlandsch Tooneel te Gent bepleitte. Broedermin en Taelyver bleef in de onvruchtbare onenigheid en kwijnde spoedig weg.

LITERATUUR: O. van Hauwaert, *Het Nederlandsch Toneel, in Vlaamsch België sedert 1830* (1906); - P. Verbauwen, *Ons Vlaamsch Tooneel* (1912); - M. Sabbe, L. Monteyne en H. Coopman Thz., *Het Vlaamsch Tooneel, inzonderheid in de 19de eeuw* (1927).

CARLOS TINDEMANS